

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

En Jaume Casellas Genovart, pbre.*

l'exquisida amabilitat i especial cultura de l'organista de la Catedral de Toledo, el distingit mestre D. Josep Ferré, dec la sort de poder oferir a la ciutat de Valls la biografia d'un de sos més il·lustres fills, el qual per oblit sense explicació, no sols no s'menta en l'història d'aquesta ciutat, sinó que resulta inconnegut de l'immensa majoria de vallencs.

La figura del mestre Casellas adquireix tot son relleu durant la primera meitat del segle XVIII, temps durant el qual omple bona part de l'història de la música religiosa d'Espanya, sa fama traspassa les nostres fronteres, i algunes de ses obres se guarden religiosament, desde l'any 1755, en el Liceu Musical de Bolonia.

La partida de baptisme d'en Casellas, copiada al peu de la lletra dels llibres parroquials, diu així: «En dit dia mes y any (10 Octubre 1690) per mi Fran.^{co} Bofarull Pbre. y vicari de dita Iglesia de Valls he batejat segons mane la Sante Mare Iglesia y disposa lo S. C. T. a F.^{co}, F.^{co} y Jaume Casellas fill de Joseph Casellas teixidor de estamenyes y de Catherina muller sua, foren padrins Jaume Mensa peraire y Maria Arnet muller de Fran.^{co} Arnet peraire, tots de Valls.»

Segons tots els antecedents, va fer sos primers estudis eclesiastics i musicals a Barcelona,

* Aquest estudi forma part d'un aplec de *Biografies de fills il·lustres de Valls* que obtingué 'l premi ofert per en Salvador Canals en un certamen celebrat a Lleida. No dubtem que interessarà als nostres llegidors, com ens ha interessat a nosaltres, ja que s tracta d'un català oblidat. Tant-de-bo, afegirem, que en tots els endrets de la nostra terra hi hagués algú que, amb la mateixa cura i el mateix interès que 'l nostre amic l'il·lustrat publicista en F. Ballester, se dediqués, pacientment, a estudiar el passat. ¡Quantes coses, avui ignorades, apareixerien; i quantes realitats, encara obscures, esdevindrien clares! — N. de la R.

essent un de sos professors el reverend Dr. D. Lluís Serra, mestre de capella de Santa Maria de la Mar d'aquella ciutat, la vacant del qual va obtenir en Casellas el 3 d'abril de 1715, tenint sols ordres menors, després de sorollosos oposicions.

El mes d'octubre de 1731 dirigí una instancia a la comunitat de dita església, pregant lliurar-se de certes obligacions, perquè, a son entendre, no eren de sa competència.

Anys abans residí a la vila de Granollers, dedicant-se a l'ensenyança.

Segons en Saldoni, el 17 de novembre de 1733 fou nomenat, també per oposició, mestre de capella de la Catedral de Toledo. Dit historiador sofreix una petita equivocació al mentar el dia; puix, segons notes de l'arxiu arquebisbal de dita ciutat, en Casellas fou nomenat mestre de capella raccioner, el 19 de dit mes i any, pel cardenal Astorga, prenent possessió del carrec, segons el llibre d'actes capitulars, el 21 de juny de 1734.

Resulta interessant i curiós lo que referent a dites oposicions se llegeix, en lletra força borrosa, en el volum II, plana 31, de ses obres, com pot veure-s a continuació: «Hymno de Ntra. Sra. que en la vacante del magisterio de Capilla de la Sta. Iglesia Primada de Toledo por muerte de D. M. de Ambiola en el año 1733 se mandó por D. Joaquin Martinez Organista de la misma Sta. Iglesia y Examinador principal para el Concurso a la prebenda que fueron el Sr. Yanguas maestro de Capilla y catedrático de musica de la Sta. Iglesia y Universidad de Salamanca, el Sr. Rigaxável maestro de capilla de la Sta. Iglesia de Valladolid, el Sr. Serra, maestro de capilla de la Sta. Iglesia del Pilar de Zaragoza, y dignísimo maestro del que fué provisto, el Sr. Texedor maestro de capilla de Lérida y Jaime Casellas maestro de capilla de la insigne parroquial iglesia de Sta. Maria del Mar de la Ciudad de Barcelona, poner en musica con las circunstancias que previene la instrumentación de la vuelta que se remitió a todos los opositores. En vista de lo cual lo ejecutó D. Jaime Casellas como sigue y fué provisto en la prebenda.»

Per a dites oposicions se demanaren els cinc versos de l'himne *Quem terra pondus*, a vuit veus, amb violins.

Es composició que 's troba en els arxius de quasi totes les catedrals.

Poc temps després d'haver prèss possessió del carrec, se desenrotllaren d'aital manera sos talents, que causà general admiració, especialissimament en el Cabilde, el qual, volent-la exterioritzar ben palesament, acordà, el primer de janer de 1736, donar-li la quantitat de 37,500 maravedissos de velló «en atencion á su habilidad». (Llibre de despeses de dit any, foli 138.)

El dia 2 de març de 1740 's lliuraren an en Casellas 693 rals 6 maravedissos «por la costa y parte del Violón que se ha traído de Barcelona por su recomendación para enseñar a tañerle á Antonio de los Reyes seis de esta Sta. Iglesia, cuyo violón queda en esta contaduria para marcarle». (Llibre de despeses de l'any 1745, foli 30.)

El Cabilde, volent honorar el mestre, no sols acordà pagar-li 'l salari (300 ducats) desde 'l dia de son nomenament, sinó que li concedí amb freqüència *ayudas de costa* : una de 9,375 maravedissos de velló «para pagar la casa en que viven los seisses»; una altra, pel desembre de 1740, per decret de Sa Altesa; i altres pel febrer de 1754, de 12,469 i 24,933, «en atencion á mayor disposicion de los seisses».

En Casellas va ésser un compositor notabilíssim i de gran fecunditat. Passen de quatre-centes les obres que va escriure : oratoris, misses, salmodies, *villancicos*, etc.

D'aquestes darreres composicions, impreses, puc mentar les següents:

«Villancicos que se han de cantar la noche de Navidad en la Sta. Iglesia de Toledo, primada de las Españas este año MDCCXXXV siendo en ella Racionero y maestro de Capilla Jaime Casellas. Toledo, 1735.» Sis fulls.

«Villancicos que se han de cantar etc., etc. MDCCXXXVII Madrid. Peralta, 1737.» Dotze fulls.

«Villancicos etc., etc. MDCCXXXII. Toledo 1742.» Onze fulls.

Els *villancicos* a la Verge passen de seixanta, de manera que pot assegurar-se que no hi ha catedral sense obres del nostre mestre.

De sos oratoris, notabilíssims quasi tots, mereix menció especial el «*Vencen matando y muriendo. Triunfos del Glorioso San Serapio del Real y Militar Orden de Ntra. Sra. de la Merced. Redemcion de cautivos que lo acreditaron caballero vencedor y martir invicto. Oratorio que en las solemnes fiestas que a la declaracion del culto inmemorial celebró la devoción en el Real convento de Ntra. Sra. de la Merced de Barcelona, cantó la capilla de la parroquial Iglesia de Sta. Maria del Mar de dicha Ciudad siendo maestro el Rdo. D. Jaime Casellas Pbro.*».

Una de les sis aprovacions del llibre de fra Anton Soler, *Clave de la modulacion*, publicat per la casa Ibáñez, de Madrid, l'any 1762, es original d'en Casellas.

Durant el 1755 sostingué una gran polemica amb el mestre de capella de Barcelona Don Josep Duran, la qual constitueix un manuscrit en foli, de més de 75 planes, i va acompanyada d'una traducció literal en italià.

En Casellas fou l'introductor de l'orquestra en les composicions de capella a la Catedral de Toledo.

Ses obres se ressenten de l'influencia de la musica italiana, senyora i mestressa d'aquells temps. Més, així i tot, tenen molt de personal, són la manifestació de l'art vist per un temperament culte i sadollat de classicisme que produeix fonda emoció, sense fullaraques que distreguin els sentits. Mestre en el contrapunt, sa musica es dolça, armoniosa, suau; porta l'esperit, amb ramors d'ales de papellons, a fruit el goig de Cel endins.

L'il·lustre vallenc morí a Toledo el 27 d'abril de 1764, i ses despulles jauen en la Catedral de dita ciutat.

Valls.

F. BALLESTER CASTELLÓ

L'Anell del Nibelung, de Wagner, i les condicions de l'Humanitat ideal*

QUEST llibre, publicat darrerament per l'Associació Wagneriana, es una altra obra de comentació de Wagner. Està imprès amb les mateixes recomanables qualitats de sempre, i plaurà molt, sens dubte, a tots els esperits que's decanten vers les idees revolucionaries i antireligioses. El seu autor, un anglès, David Irvine, es, com tants altres avui, un esquitx, podriem dir, del esperit del filosof Nietzsche, representant i encarnació de l'esperit de l'humanitat actual, anarquica en fets i en idees. Per això es que aquest autor, Irvine, per altre part més o menys sensible a l'atractiu purament artistic de les obres wagnerianes, pren com a pretext *L'Anell del Nibelung*, creat, com sabem, en l'epoca de Wagner revolucionari i optimista, per escriure una munió de declamacions contra 'l principi d'autoritat politica i religiosa, exposades certament amb poc metode, llenguatge un xic confós, i grans repeticions, però no desproveides de virulencia i de mots ardits i enginyosos. Vegi-s alguna mostra del seu estil:

«*L'Anell del Nibelung* es solament ocupat per un conflicte entre 'l pretès dret de l'autoritat tradicional i l'instint natural en l'home de satisfer ses inspiracions.»

(Aquesta autoritat, com ja sabem, està personificada en Wotan, i l'instint natural en Sigfrid.)

«L'assoliment d'aquest objecte (de la natura) es el credo de l'optimisme, la fe en el suprem assoliment de la felicitat pel desenrotllament i l'otorgació de llibertat a la propria natura nostra.»

«La *petitio principii* sofistica's troba a l'arrel de tota ortodoxia.»

* Per David Irvine; traducció de Manuel de Montoliu. — Associació Wagneriana.

«Per als esperits intel·lectualment rectes, totes les *ordres religioses* són vanes i buides.»

«L'home endreça precís i clams de misericòrdia envers algun ser superior, que, si pogués remediador el mal, també deuria haver contribuït a produir-lo; es a dir, sots aquest aspecte es un tirà davant del qual cap home que 's respecti podria doblegar-se.»

Després d'aquest manifest ateïsmes i esperit de revolta, ampliació de l'idea que informa veritablement tot *L'Anell* (la més desigual de les obres del segon estil wagnerià, i la que conté menys veritable filosofia), se complau Irvine en trobar símbols i comparacions enginyoses entre 'ls fets dramàtics de l'obra i les seves idees.

Diu que 'ls nanos nibelungs representen els homes egoïstes; els gegants, els que s'atenen al formulisme dels pactes; i els déus, els altruïstes i lliures. Erda es l'instint de la natura que fa sentir la seva veu en circumstàncies difícils.

Wotan lligat pels pactes es l'humanitat lligada per compromisos contrets en epoques anteriors.

Wotan volent arrabassar l'Anell i l'Or d'Alberic es l'esperit de la Reforma protestant volent disputar el domini de les consciències a l'Església catòlica.

Lo que diu Wotan a Fricka, que ella «no pot capir una cosa abans de veure-la pels fets», es aplicable a l'ortodòxia de les Esglésies, que tampoc comprèn res de les idees noves i no convencionals, i que, quan veu que realitzen algun bé practic, aleshores s'apropia 'l merit per a ella, com si fossin idees seves. Semblança arbitrària i rebuscada!

Mime, en les seves relacions amb Sigfrid i Fafner, es l'egoïsme de l'autoritat social protectora i educadora, que vol que 'ls instints altruïstes naturals (Sigfrid) el serveixin, proveint-lo dels tresors necessaris.

Mime, quan vol matar a Sigfrid i 's contradiu a sí mateix, dient lo que tracta d'amagar, es l'Església protestant refutant-se a sí mateixa per medi dels seus individus o sectes que pensen diferentment, i mostrant-nos així amb claredat el seu fons.

Wotan, el vianant, visitant tranquilament a Alberic i a Mime, es l'antic autoritari déu judaïc dirigint-se a les forces d'odi i enveja que 's disputen després d'ell el domini social. També, quan pregunta a Mime qui forjarà l'espasa, es el mateix déu dirigint-se a l'Església cristiana, que no sab com ha de servir-se de l'intel·ligència (Sigfrid) i com aquesta déu triomfar.

Alberic i Mime són els catòlics disputant amb els protestants... Etc., etc.

* * *

Certament els esperits lleugers que critiquen el que 's declaren símbols en *Parsifal* de Wagner, tindran ocasió d'extremar les seves negacions i burles davant de semblances tant imaginàries. Però, amics, els diré jo, es precís *saber distingir*, i no confondre l'ús amb l'abús

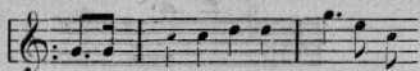
de les coses. Simbols poetics es evident que n'hi ha en *Parsifal* i algun altre punt de les obres de Wagner, i musicals en totes. Quins són? Veus-aquí la qüestió. Per altra part, en les conferències que vaig donar sobre *L'Anell del Nibelung*, fa pocs anys, ja vaig dir que l'únic símbol poetic clar de *L'Anell* era l'idea capital que 'l domina: el conflicte entre l'egoïsme i l'amor, i entre lo convencional i lo natural; i que, fòra d'això, la poesia suggestiva que 's desprèn de totes ses escenes, i lo meravellós d'aquestes, fa que «pugui l'espectador imaginar altres símbols mil, vagues i possibles... Lliure tot-hom de veure, per exemple, en el foc nupcial que rodeja a Brunilda, una imatge de la força d'amor i del coratge de l'adolescent per afrontar-la; lliure d'imaginar, en el drac feixuc, satisfet, dormint sobre 'l tresor, la satisfacció estúpida de l'opulent que no emplea en res el seu cabal; lliure de veure, en el filtre oblidadiç que beu Sigfrid, el símbol d'aquests amors momentanis, però ardents, que torben l'imaginació del més ferm enamorat i l'aparten de l'amor veritable». Els símbols d'Irvine són d'aquesta mena: pures comparacions sense realitat veritable.

Un dels punts més interessants d'aquesta obra es aquell en el qual Irvine parla, com jo 'u feia també en les esmentades conferències, de l'idea d'amor de *L'Anell*, i de la seva vaga i no prou clara naturalesa, lo qual prové d'aquell conflicte que al compondre dita obra esclatà en la pensa de Wagner entre 'l seu *reflexiu* optimisme i el seu *instintiu* pessimisme; pessimisme que sols va esdevenir conscient de sí mateix a la llum de la filosofia de Schopenhauer. Interessantíssima per lo tant, es la carta de Wagner, copiada per Irvine, en la qual declara aquell aquesta inconsciència seva. Però quan parla Irvine de la més *pregona* concepció del cristianisme i del pessimisme, que després se manifestà en *Parsifal*, i de que l'amor va transformar-se allà completament en *compassió*, no veiem prou bé quines poques o moltes simpaties pot tenir dit autor per aquesta darrera obra de Wagner, i per aquest amor, desde 'l moment que ell se 'ns manifesta sempre com un anticristià i un optimista *altruista* (!). Irvine, segons se veu, accepta com a única obra de Wagner expressió de la veritat (de la *veritat* d'Irvine) sols *L'Anell*, i tanca voluntariament els ulls sobre la posterior evolució del mestre, sobre 'l seu canvi radical d'optimista en pessimista, i fins en cristià catòlic instintiu; i, així com Wagner avança i evoluciona pel camí de la veritat final i perfeta, l'autor anglès, presoner de les seves vanes teories, el perd de vista, i s'atura en aquell castell de Klingsor pel qual passen certament avui molts homes buscadors de la veritat (i pel qual va passar també Wagner), sols com un medi per arribar al santíssim castell del Graal.

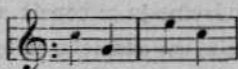
* * *

L'obra de l'autor anglès esdevé un xic comica al tractar de la musica i dels temes. A Irvine pot ésser aplicada una sentència que 'm ve sempre a la pensa al sentir parlar de semblan-

ces musicals, i que pot formular-se així : *es tret característic de les persones poc musicals, o sense intuïció musical veritable, el veure sempre en la música infinitat de semblances no existents*. La raó d'aquest fet es clara : com que en la música, realment tot està compost dels mateixos elements, i tot es, fins a cert punt, *semblant*, resulta que 'l que, per poca finesa natural o poca educació del seu sentit musical no veu igualment les internes diferències (d'harmonia, de to, de ritme) existents entre aquestes semblances grogüeres externes, tot li pot semblar igual, sobre tot si desitja trobar-l'hi. Es com l'home molt curt de vista al qual totes les persones li semblen bultes. Així Irvine troba notablement semblants, i amb una idea musical comuna, els motius del *brand* o *espasa*, *Walhall*, *Mestres cantors*, *Walther*, *Filles del Rhin*, *Herencia del món* i *Lohengrin*; i diu que tots expressen l'idea d'autoritat! Certament l'única semblança d'aquests motius consisteix en que tots comencen amb un acord *perfet major*, com tants d'altres, i la melodia passa (no sempre) per les notes de l'acord, però en res més. Junt amb això, quina diferència de successió en les notes, quina diferència de ritmes i valors! Si aquests motius s'assemblen, també podem incloure en la llista la *Marsellesa* :

(sol, mi, do, iguals notes que en el *Walhall*), la *Marxa reial* :

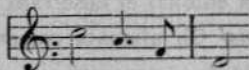

el chor conegut (i bastant bell) de la *Favorita* :

(si se suposa en to de do) etc., etc.

Més ja sabem que per a que dugues frases musicals s'assemblin hi ha d'haver entre elles paritat, quasi més que de tons melòdics, de ritme i d'acords. Però lo xocant es que encara extrema més Irvine aquesta il·lusoria unificació, i troba semblants als anteriors motius la frase del motiu de Nuremberg, d'*Els Mestres* :

el motiu que ell nomena, equivocadament, de *Siglinda* (*Malhauransa dels Welses*), el dels

Welses heroics (ambdós en to menor), i (aquesta es l'afirmació més pasmosa) el de la *mort*, que 'n diu ell (*Interrogació del destí*):

tant repetit en tot l'*Anell*, sols perquè *baixa* i *puja* com el del *Walhall*! Més quina frase musical es la que no baixa i puja? I què es lo que no baixa i puja en aquest món, començant per la *Bolsa* i els aeroplans?

Si amb la rebuscació de semblances no 'u encerta Irvine, menys ho encerta encara amb la significació i denominació dels motius. Pren del comentador Wolzogen la denominació de la segona part del motiu de Freia, quan surt fugint dels gegants, i 'n diu *fugida de Freia*, quan es un motiu de significació molt general i ampla, apareixent en infinitat de situacions diversíssimes i fins en obres diferents, i expressant sempre un *daler suprem* o *ansia*:

I vet-aquí que 'ls senyors comentadors tenen així una feina terrible per a justificar l'aparició del motiu cada vegada, i el mateix Irvine ja 'u coneix al dir que 'l nom de *fugida* no més va bé si 's considera que quan apareix, per exemple, en les situacions de Sigmund i Siglinda, en el primer acte de *La Walkiria*, se refereix a que aquests són fills fugitius (!) de l'autoritat establerta, Wotan! Diu també que s'assembla al tema *amor* dels Welses, i al de *Salut amorós*; lo qual no es cert, perquè falta an aquests motius lo més característic de l'altre: la primera nota d'*apoiatura* semblant a una *queixa*... També, segons ell, s'assembla al del *crit salvatge* *Ho, jo, to, jo!* de les *Walkiries*... perquè aquestes són les *filles de l'amor*! Compari-s el

de l'un, amb el

de l'altre! Sens dubte quan el motiu apareix en *Els Mestres Cantors*, enraonant Walther amb Eva, i quan Beckmesser va a entonar el desdixat cant *de concurs*, expressa també *fugida de Freia*... i no *daler intens*! Oh afamats comentadors wagnerians! Jo creia que sols havieu mostrar deixadesa i falta de comprensió en l'estudi de *Parsifal*, però veig que en totes les obres del mestre heu fet lo mateix. De vosaltres sí que pot dir-se allò:

«¡Llorad, llorad, hermanos!
Todos en él pusisteis vuestras manos!»

Vosaltres també oblideu el significat d'aquell retol que 'l guerrer Roldà va penjar en les seves armes:

«Nadie las mueva
que estar no pueda con Roldan a prueba.»

Lo qual vol dir : no comentí a Wagner sinó 'l que té una mica del seu esperit complexe, una mica de filosof, de music i de poeta!

S'equivoca també Irvine amb el tema del *tesor* o *busca del tesor*, que confon llastimosament amb el del *drac*! No cal pas seguir, i sols com a final assenyalaré la més grossa equivocació, sobre 'l dit tema d'*interrogació del destí* (tant semblant, segons Irvine, al del *Walhall*), tema que ell anomena de la *mort*! Ben clarament confirmen totes les situacions que sols expressa sempre una expectació, una pregunta sobre 'l destí : quan apareix per primera vegada al començar-se l'escena en que Brunilda 's presenta a Sigmund, que es quan el destí va a esser profundament canviat per l'intervenció de la verge guerrera; quan Wotan va a trobar a Erda per interrogar-la; quan el mateix déu deixa a Brunilda adormida en mig del flamejar de Loge i sura enlaire la pregunta : Què succeirà?; quan Sigfrid fa 'l petó a la verge adormida, en moments de gran expectació, etc. Pregunto, doncs, que té que veure tot això amb l'idea de la *mort*, a pesar de les explicacions més rebuscades que puguem trobar-se? I, a més, ¿no ens presenta l'estructura del motiu la forma musical de la veritable pregunta, usada sempre per Wagner en totes les obres, i també usada per tots els compositors? Solament que aquí, per revestir la pregunta un caracter més solemniat, ja que es *pregunta del destí*, per sota de la melodia de sempre — *sol, fa #, la*, — s'hi senten, no 'ls acords acostumats de tercera i sexta augmentades, — *mi b, sol, do #* i el perfet major *re, fa #, la*, sinó un de *septima disminuida* i un altre de *septima dominant*.

Irvine clou el seu llibre, i la part d'ell destinada a la musica, amb el motiu de *redempció* (per l'amor?),

— que diu, també equivocadament, que es derivat del de la *malhauransa dels Walses* (per a ell *Siglinda*) :

no més que perquè té 'ls tres sons primers iguals i encara amb ritmes i acords diferents!) i fa d'aquest motiu un símbol de les seves idees optimistes i de la seva somniada redempció utòpica de l'humanitat actual. Més ja sabem, per les pròpies confessions de Wagner, i per la seva conversió al pessimisme, que aquesta redempció queda al final de *L'Anell* com un problema vague i insoluble, sense decidir-se si ha d'esser per l'amor recíproc entre 'ls humans; ja sabem que, segons aquest mateix pessimisme schopenhauerià, un món i una humanitat en els quals hi hagi la més petita partícula de mal; on un mosquit verinós o una teula despresada d'una teulada puguin matar inesperadament el més orgullós geni; on un terratremol, un cicló, puguin destruir en un moment aquesta humanitat sencera, tal món i tal humanitat no mereixen existir, i no hi ha per a ells, *aquí en la terra*, redempció possible.

M. DOMENECH ESPAÑOL

Desde Brusseles

ROBANT-ME novament a Brusseles, la joliosa capital dels *petits belges*, com diuen aquí, reprenc amb gust la meua ben agradosa tasca de corresponsal.

No sent aquí sinó desde 'ls primers dies del proximat passat janer, m'ocuparé solament de lo més interessant que he sentit desde aquella data. Parlaré, per començar, dels Concerts Populars.

CONCERTS POPULARS. — N'he sentits dos. Ara es en Lohse, el conegut *chef*, el que dirigeix aquests concerts. En el primer dels dos que 'ns ocupen ens fou donada una execució superba de la *Novena*, de Beethoven. El segon m'interessà força, car vaig sentir una nova producció de Pau Gilson: *Symphonie inaugurale*. Aquesta novella simfonia fou composta per esser executada en un dels concerts que 's projectava verificar durant la passada Exposició de Brusseles (1910). Aleshores no s'executà per motius que no es del cas relatar aquí. Lohse l'ha, en fi, dirigida ara, i tots els que admirem a P. Gilson li havem d'agrair. Fou escrita, crec, per esser executada a l'aire lliure; i, dins del teatre de la Moneda, amb tot i esser bastant gran (no tant, però, com el nostre... massa gran Liceu), sonà un *xic* massa. Aquesta lleugera impressió un cop formulada, s'ha de confessar que la susdita simfonia es realment ben bella. Algú l'ha comparada, aquí, amb la pintura dels artistes flamencs del Renaixement. La comparació es bastant justa. Escoltant, en efecte, aquesta musica sana, abundosa, *grassa*, ferma i lluminosíssima (que contrasta curiosíssimament amb el feble però ben exquisit *impressionisme* actual), un hom pensa, sí, en les pintures d'aquells cantaires de la vida

que 's digueren Rubens i Jordaens!... Els temes d'aquesta simfonia són tots flamencs. I jo prou voldria estendre-m sobre aquesta producció que 'ns ocupa, i prou voldria també parlar un xic en detall de la personalitat d'en Gilson (un dels mestres belgues més interessants, realment), i també de les demés orbres seves; però no puc oblidar que haig de parlar, rapidament, en aquesta lleugera lletra, de moltes altres coses. No puc, amb tot, deixar de consignar (ja que parlem de Gilson) que vaig assistir, fa poc, al primer concert que la Societat Nacional de Compositors Belgues organitzà darrerament a la Grande Harmonie, i que vaig coneixe-hi uns *Paysages* per a piano, del susdit Pau Gilson, que 'm van interessar força. Els recomano als pianistes avids de novetats.

I, a propòsit d'aquest primer concert, va executar-se, també, una *Sonata*, òp. 11, per a violí i piano, de Mateu Crickboom. La tocà 'l propi autor, i l'acompanyà Mme. Renée Crickboom. Es una obra interessant, plena d'*entrain*, de vida, i bellament escrita.

CONCERTS YSAYE. — N'he sentits també dos. El primer fou dirigit per Fritz Steinbach, i s'hi executà una *Suite* de Bach, una *Simfonia* de Haydn, *Léonore* n.º 2, un ballet de *Rosemonde*, de Schubert, una *Gavota* de Mozart (d'*Idoménée*), un *Minuet* de la *Serenata* n.º 11 de Brahms i, per acabar, *Mort i transfiguració*, de R. Strauss. Aquesta darrera producció fou tal volta lo que millor s'executà. No cal oblidar que aquests concerts són sempre un xic improvisats i que l'orquestra, que es quasi sempre dirigida per directors diferents, no pot pas sempre assajar i, per tant, polir, perfeccionar, tantes vegades com a voltes convindria.

El darrer d'aquests concerts que he sentit fou dirigit per Karl Panzner, que 'ls aficionats barcelonins coneixen també, si no vaig errat, mercès als concerts que van efectuar-se en el Palau de la Musica Catalana. No 'ns donà cap novetat, però 's féu aplaudir xardorosissimament dirigint magistralment la *Mort d'Isolda*, de *Tristany*; l'obertura d'*Els Mestres*, la *Simfonia* en *do* menor de Schumann, i el *Don Juan*, de Strauss. El solista del dia fou Karl Friedberg, un pianista que no havia pas sentit mai. Tocà molt bé 'l concert en *la* de Schumann, *An Einsamer Quelle*, de Strauss, i algunes pàgines de Chopin.

CERCLE ARTISTIC. — Crec haver ja dit, en alguna altra de les meves darreres lletres, que 'ls concerts que 's verifiquen en el Cercle Artistic solen esser sempre de lo més important i seriós que sentim a Brusseles, ja per la qualitat dels programes, ja també per la qualitat dels executants contractats. En un dels darrers concerts que he pogut sentir d'aquesta important entitat, vaig escoltar amb infinit interès una cantant per a mi desconeguda, Maria Freund, que digué de manera exquisida belles pàgines de Schubert, Brahms, Duparc, Moussorgsky i Gretschaninoff. Fou acompanyada per Lucien Wurmser. El segon dels tres concerts que he sentit, organitzats pel Cercle Artistic, fou donat pel Quartet Rosé. Executà tres *Quartets*, de Schubert, Beethoven i Brahms, respectivament. La darrera *matinée* del Cercle en qüestió fou, en fi, consagrada a la musica moderna. S'hi executà 'l *Quintet* òp. 115, de Brahms, i un choral per a orgue, de C. Franck. Ambduques obres (ja no cal dir-ho), poden considerar-se com de lo més seriós, de lo més bell i de lo que més viurà, certament, de la musica dels nostres temps!

CONCERTS DEL CONSERVATORI. — Evidentment, al parlar dels concerts, hauria hagut de començar per parlar, respectuosament, dels del Conservatori. Es l'atzar (i no cap mala intenció) que no m'ha fet pensar en ells, fins després dels del Cercle Artístic, en aquesta lleugera i rapidíssima improvisació. Que Mr. Tinel (que té molt, però molt mal geni) me perdoni. El concert que he sentit, doncs, dels que s donen en el Conservatori, fou dels més eclectics. La sessió començà amb la *Cantata nupcial*, n.º 197, de Bach (primera part i conclusió), per a contralt, baix i chors. Seguí després la *Cantata* n.º 53, *Schlage doch, gewünschte Stunde*, per a contralt. Aquesta darrera cantata es, simplement, sublim (lo qual no vol pas dir que l'anterior no sigui també bellíssima), i fou cantada deliciosíssimament per Maria Philippi. Aquesta artista cantà, ademés, alguns *Lieder* de Schubert i Brahms, i, en fi, els *solí* de la *Rapsodia* de Brahms. Aquesta *Rapsodia*, per a chors i orquestra, amb els *solí* ja esmentats, escrita sobre un fragment d'una obra de Goethe, es ben notable. Hi brillen les mateixes qualitats que tant distingeixen al conegut simfonista, i que són, per damunt de tot, rica musicalitat, seriositat, expressivisme jamai excessiu, cridaner, i sempre ben guardador de la més bella i noble forma. Tinel, admirador de l'obra de J. Brahms, estigué encertat al oferir-nos aquesta nova producció de l'autor del *Cant del Destí*. També s'executà en aquest concert aquella *simfonia* de Jena, que podríem dir-ne, que Fritz Stein i algun altre s'empenyen en atribuir a Beethoven. Es molt difícil fer-se una convicció respecte al referit assumpte, ja que Beethoven no ha parlat enlloc d'aquesta *Simfonia*. Recorda, en efecte, l'estil de Haydn i de Mozart, i ja es sabut que les produccions de la primera epoca de Beethoven són escrites sota l'influència del vell Haydn. No cal oblidar, però (i algú u ha fet observar), que la majoria de compositors de l'epoca de Haydn i de Mozart escrivien per l'estil d'aquests mestres, si bé, naturalment, menys genialment. Igual observació podria fer-se respecte dels contemporanis, i fins respecte dels predecessors del gran Bach. ¿Es, doncs, la susdita *Simfonia* recentment trobada a Jena, de l'autor de la *Novena*? Es ben difícil afirmar-ho mentres no s presenti alguna prova evident que sortí, en efecte, de les mans de Beethoven. Però arreu l'executen ara, i Tinel volgué també oferir-nos-la. Es ben jolius (cal confessar-ho), i conté episodis veritablement agradosos de sentir. Està escrita (repetim-ho) seguint l'estil clar, fàcil i atractiu del vell Haydn.

Aquest concert terminà amb una bella execució del *Te Deum* de Bruckner.

S'escoltà amb gust l'obra, bastant decorativa, d'aquell bon mestre que somnià un dia transportar a la musica pura les troballes wagnerianes.

ALTRES CONCERTS. — Vull parlar, desseguida, de la bella sessió que l'amic J. J. Nin donà, darrerament, a la Grande Harmonie, i a la qual, naturalment, no vaig faltar. Executà jolies pàgines del XVIII.º segle. Escoltàrem, doncs, obres de Couperin, Rayer, Duply, Rameau i J. S. Bach (concert italià i concert en *re*). Admiràrem i aplaudírem una vegada més el bell estil i el clar mecanisme de l'estudiós autor de *Pour l'Art* i d'*Idées et Commentaires*. Fem notar, tot passant, el bell gest d'en J. J. Nin consagrant tot el seu esforç, tota la seva atenció i tota la seva meticulositat a aimar, estudiar i executar totes aquelles pàgines tant oblidades, precisament (amb quanta injustícia!) per la majoria dels conresadors del piano!

He sentit també algunes sessions de musica de *camera*, donades, respectivament, pels

Quartets Capet, Chaumont i Zoellner. ¿Voleu, ara, respecte an aquests darrers concerts, una impressió ben sincera? Aquí la teniu: i es que cada dia'm decanto més, decididament, envers la musica pura. Això esdevé ja tant alarmant, que començo a creure que amb alguns anys més de sentir *Quartets* i *Simfonies*, acabaré per no entrar ja més a cap teatre. Però deixem-nos de *confessions*, i parlem, precisament, per terminar... dels *teatres*!

TEATRES. — He assistit a la primera representació d'una obra nova estrenada fa pocs dies (15 febrer) a la Moneda. Se tracta d'un drama líric en quatre actes i cinc quadros, lletra de M. Carré, musica de J. Van den Eeden, intitulat *Rhena*.

Van den Eeden, director del Conservatori de Mons, es tot un music. Se nota desseguida, en aquesta producció, que 'l seu autor ha volgut fugir de tot sistema, de tota escola i que, per damunt de tot, ha volgut fer obra personal. A voltes 'u ha aconseguit. L'escriptura d'aquesta novella producció es interessant, sovint curiosa, i revela una mà experta. Es, en definitiva, una obra ben notable, que vaig escoltar amb gran interès i que voldria tornar a sentir. I no dic res més perquè aquesta correspondència pren ja proporcions verament alarmants, i voldria encara parlar de la *Cançó d'amor*, l'obra nova de Jan Blockx, que acaba d'estrenar-se a Anvers i que vaig voler anar a sentir. Un mot, abans (oh! ben curtet!), respecte de Jan Blockx i del teatre Flamenc d'Anvers.

¿No he parlat mai, en aquestes correspondències, del teatre Flamenc d'Anvers? A Anvers, la bonica ciutat flamenca, hi ha, sí, un teatre Flamenc, on se fa art flamenc, cantat en flamenc, i on s'estrenen (ja no cal dir-ho) les obres dels compositors flamencs. Entre parentesi: ja se'm permetrà, anc que sigui apartant-me per un moment de la nostra amada musica, que dediqui un mot rapid als dos pobles, a les dugues races, perfetament diferents (què dic!, antitetics) que componen la jolua Belgica. Parlo dels wallons i dels flamencs. Tots dos conserven la llur propia llengua i'n són igualment gelosos. Hi ha un bon xic de diferencia, emperò, entre 'l flamenc literari i l'argot flamenc de Brusseles, per exemple (aquell que 's parla en certs barris baixos). Aquesta diferencia es també ben sensible quan se compara, per exemple, el flamenc que parlen els pagesos dels afores de Brusseles amb el que parla un fill d'Anvers o un fill de qualsevol punt del litoral (d'Ostende, per exemple). Però existeix una llengua literaria flamenca, i existeix també un partit *flamingant*. Afegiré que 'ls flamencs són tant energics, tant valents, que han ja conegut que la llur llengua sigui oficial, tant oficial com el francès. I els diputats flamencs, tots ben *nacionalistes*, parlen a voltes, en ple Congrés, en la llur llengua flamenca.

Lo mateix que acaba d'esser dit respecte de la tendencia flamenca, de la llengua flamenca i del partit flamenc, pot repetir-se respecte dels wallons i de la llur llengua wallona. En efecte, si grossa es la diferencia que hi ha, per exemple, entre 'l flamenc de Gand i el flamenc que 's parla a Brusseles, grossa es també la que separa 'l walló de Namur del walló de Liege! Podria escriure-s llargament sobre 'l walló i sobre la *wallonie*. Es a Liège on se conresa amb més entusiasme el walló literari. El walló, en fi, es una llengua romanica germana del nostre català. Jo, amb tot i no esser pas filoleg, tinc apuntades moltes analogies entre 'l walló de Namur, que conec bastant, i el nostre catalanesc.

Tot això per fer notar la diferencia absoluta que separa les dugues races de que parlem. Tot en elles es diferent. El walló es xistós, bellugadiç, joïós i (ja no cal dir-ho) *bon vivant*. El flamenc, al contrari, alt, fornit (i superbament pintat pel gran Pau Rubens), es (com ho diré?) més *lent* en totes les seves coses. No té pas la vivesa del walló, però potser pensa més fonament les coses. Els flamencs són *forts*: forts físicament i espiritualment. Els wallons són *simpatics*. Taine ha ben descrit, en fi (si tinc bona memoria), les caracteristiques dels compatriotes de Van Dyck, de Memling, de Van Eyck, i de tots aquells grans musics, que 's deien Willaert, Hobrecht, Deprès i Roland de Lassus, molt millor de lo que jo podria continuar fent-ho en aquesta rapida i superficial improvització. Però he volgut recordar, als germans catalans, que aquí també hi ha dugues races, ben orgullosos del llur art, del llur passat i que lluiten, ardides, per conservar, costi 'l que costi, la llur personalitat. I el teatre Flamenc d'Anvers es una de les exterioritzacions, que podriem dir-ne, d'aquella tendència, d'aquell desig.

Jan Blockx es un dels compositors de més relleu dins d'aquest moviment musical nacionalista. Es l'autor, ja ben conegut, de la *Princesse d'auberge* i de la *Fiancée de la mer*, que jo recordo haver sentit, fa alguns anys, a la Moneda de Brusseles. Al meu entendre, Jan Blockx no es pas un music de la grandaria de Tinel ni de Gilson, però es un bon music. I es, tal volta, més *popular* que aquells dos esmentats compositors. Blockx (ja no cal dir-ho), se serveix sovint de temes populars flamencs. La forma d'aquest compositor sol esser clara, no gaire complicada emperò molt ben escrita (es la forma simple d'un music que escriu senzill, però que sabia fer lo complicat); i tots els seus esforços tendeixen a cercar aquella expressió que impressiona rapidament a tots els espectadors. Això no vol pas dir, emperò, que les obres de Blockx puguin esser comparades, ni de lluny, amb les de certs mestres italians. Allí hi ha l'*efecte*, però la forma hi manca. Aquí, en canvi, en les obres de Blockx, la forma pot esser gustada per qual-sevol artista. L'art de Blockx es, en definitiva, un art tant allunyat del drama musical wagnerià com de l'impressionisme dels actuals francesos. Vol esser un art ben fet, amb flaire popular i extremadament clar. Dos noms se m'acuden a l'esperit al parlar ara de Blockx: Humperdinck i Smetana. Blockx no té (cal confessar-ho) la finor del primer, sa infinida exquisidesa; però posseeix, en canvi, força més *métier* que 'l segon.

La *Cançó d'amor* (*Lied*) es una ampliació i una variació, pot dir-se, d'una altra obra del mateix autor, *Baldie*, estrenada fa alguns anys en el mateix teatre d'Anvers. Està, crec, destinada a formar una especie de triptic al costat de les ja esmentades obres *Princesse d'auberge* i *La Fiancée de la mer*. Una seria de quadros, trets tots de la vida camperola, componen el poema. I les pàgines pintoresques no hi manquen pas. En general, aquesta nova producció de Jan Blockx, desperta la mateixa impressió que les demés creacions de l'autor de *Milena*. Oh! No es pas un art trascendental, això, ni vol esser-ho; però es un art sincer, saborós, que tendeix a esser sà i ricament melodic. El treball orquestral es sempre ben notable. Hi ha, en fi, en aquesta partitura, pàgines realment belles. Citaré, per exemple, el preludi i tota la primera meitat del segon acte.

Acabaré consignant que l'exit de la *Cançó d'amor* ha sigut gros i dels més francs.

Volia escriure, rapidament, una senzilla lletra, i veus-aquí que, mig sense voler-ho, m'ha sortit tot un article! Que 'ls llegidors me 'l perdonin.

A. M.

Desde Londres

aconteixement musical que més ha cridat l'atenció al públic durant el mes passat, ha sigut, sens dubte, l'execució d'*El Somni de Gerontius*, d'Elgar, per l'Orquestra i la Societat Choral d'Oxford.

Tots els interpretadors rivalitzaren en precisió i en sentiment, aconseguint que la nombrosa concurrència s'fes perfet carrec de totes les belleses que enclou l'obra.

La Societat dels Concerts d'Altre-temps ha donat ultimament dugues audicions: una de musica antiga francesa, executant algunes composicions de Campra i Fery-Rebel per a corda, vent i clavicembal; una altra a l'Aelian Hall, on vaig sentir un *Ballet* de Sachini, una *Suite* de Stamitz i una altra de Christian Bach per l'orquestra, una *Sonata* de Händel per a viola de gamba i *harpsichord*, i algunes composicions de Boismortier, per a oboè i baix: amb dugues audicions interessantissimes per la qualitat de la musica i per l'impecable execució.

Les diferents societats musicals de Londres han seguit donant els seus habituals concerts. S'han de fer notar l'audició del *Messies* per la Royal Choral Society, sota la direcció de sir F. Bridge; el concert de musica russa per l'Orquestra Simfònica de Londres, dirigida per M. Safonoff; i a la Queen's Hall audició de la *Segona Simfonia* de Borodine, que no plagué gaire al públic, i de *Till Eulenspiegel*, de Strauss, que obtingué un exit brillant, gracies, en bona part, a una execució perfeta.

Un aconteixement important s'anuncia per als ultims dies d'aquest mes. Tal es l'execució de la *Missa en si menor* de Bach per l'Orquestra Simfònica de Londres i la Societat Choral de Birmingham. Procuraré anar a sentir l'obra magna del més gran de tots els musics; obra que els lectors de la REVISTA ja coneixen per les magnífiques audicions que n'ha donat ultimament l'ORFEO CATALÀ i que tant alt ha col·locat son nom en el món musical.

LIVELY

Tercer Congrés Nacional de Musica Sagrada

DESIGNADA la nostra ciutat per celebrar-hi 'l III Congrés Nacional de Musica Sagrada, l'Il·lm. Sr. Bisbe de Barcelona, Dr. D. Joan J. Laguarda, ha dirigit a tots els catòlics d'Espanya, i especialment als aimants de la musica religiosa, una molt bella allocució on, ple d'esperances pels valuosos elements que aquí compta l'art musical, convoca i demana an aquells llur concurs i llur apoi per a la realització de l'indicat Congrés, que, ajudant Déu, tindrà efecte els dies 21, 22 i 23 del proper mes de novembre.

La confiança del Dr. Laguarda en el brillant exit que ha d'alcantar el susdit Congrés se manifesta bellament en el paragraf que segueix:

«Els que coneixem tot quant s'ha fet i s'està fent en aquesta diocesi per a la difusió i el perfeccionament del cant gregorià en moltes parroquies, i lo que 's treballa i ha pogut aconseguir-se feliçment per donar-li aquell caracter popular que ell per la seva indole exigeix i que tant manifesta en sos desitjos el nostre aimat Sant Pare; els que coneixem el zel verament apostolic amb que duen a efecte aquesta tasca alguns sacerdots diocesans dignes del més gran encomi, i els resultats obtinguts; els que, per fi, recordem lo que s'ha dit fa poc en la nostra memorable Assamblea diocesana i en una moció llegida, que fou escoltada amb visible interès i molt grata complasença; estem convençuts que l'ambient per al futur projectat Congrés no pot esser més favorable, i podem fer des d'ara 'ls més feliços auguris respecte de la seva realització, que no dubtem gens que serà brillant, i respecte dels seus benefactors efectes per a la prossecució entre nosaltres de l'obra escomesa.»

Al mateix temps que 's repartí profusament l'esmentada allocució de S. Il·lma. se féu pública també la formació de la Junta Organitzadora del III Congrés Nacional de Musica Sagrada, que més tard s'amplià amb nous elements, quedant constituïdes les diverses Comissions en la forma que a continuació donem:

Comissió Executiva. — M. I. Sr. Dr. D. Francisco de P. Mas, D. Felip Pedrell, Rvnd. P. M. Gregori Suñol, O. S. B.; D. Dionís Cabot, i D. Josep Parellada.

Comissió Redactora del Programa, el Reglament i el Qüestionari. — D. Felip Pedrell, Rvnd. P. Gregori M. Suñol, O. S. B.; D. Vicenç M.ª de Gibert, D. Antoni Nicolau, D. Domingo Mas i Serracant, Rvnd. D. Josep Masvidal, pbre.; D. Lluís Millet, i D. Josep Cumelles i Ribó.

Comissió d'Audicions Musicals. — Rvnd. P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B.; D. Lluís Millet, i D. Vicenç M.ª de Gibert.

Comissió de Festes Religioses. — Rvnd. D. Ramon Garriga, pbre., rector de Betlem; Rvnd. D. Miquel Ferrer, Rvnd. D. Agustí Mas, de l'Oratori de Sant Felip Neri; D. Josep Marraco, D. Joan Bta. Lambert, D. Daniel Valle, pbre., Rvnd. P. Pau Gené, Sch. P.; Rvnd. D. Jaume Verdera, i Rvnd. D. Martí Elías.

Comissió de Festeigs Populars. — D. Josep Ribera, D. Joan Lamote de Grignon, D. Eusebi Daniel, D. Francesc Pujol, D. Josep Sancho Marraco, D. Claudi Martínez Imbert, i Don Francisco Sánchez Gavagnac.

Comissió de Propaganda. — Rvnd. D. Eudald Serra, D. Joaquim Portas, D. Robert Goberna, D. Antoni Bargalló, D. Joan Salvat, de la REVISTA MUSICAL CATALANA i *Musical Emporium*; i critics musicals del *Diario de Barcelona*, *La Vanguardia*, *El Correo Catalán*, *Las Noticias*, *La Veu de Catalunya*, *El Noticiero Universal* i *Reseña Eclesiástica*.

* * *

Tant bon punt se constituïren les precedents Comissions, sovintejaren les reunions en el Palau episcopal, on hi ha establertes les oficines del Congrés; havent-se rebut a hores d'ara gran nombre de comunicacions participant la constitució de Comissions diocesanes en dife-

rents punts d'Espanya, entre les quals se compten les de les diòcesis de Girona, Valencia, Lleida, Vic, Solsona, Zamora, Toledo, Ciudad-Real, Seu d'Urgell i Segovia.

També són nombroses les comunicacions rebudes proposant temes d'estudi per al futur Congrés.

Com que un dels números del programa serà la celebració d'una solemne *Missa popular* interpretada per grans masses corals, la casa Desclée i C.^a, de Tournay, s'ha ofert a la Junta Organitzadora del Congrés per imprimir gratuïtament dita *Missa*, que per tal motiu podrà repartir-se als congressistes.

* * *

En el proxí número podrem donar noves més detallades referents al Programa, el Reglament i el Qüestionari del futur Congrés.

Orfeó Català

SESSIÓ ÍNTIMA PEL QUARTET RENAIXEMENT

ls joves concertistes Eduard Toldrà, Josep Recasens, Lluís Sánchez i Antoni Planàs constitueixen el Quartet Renaixement, que féu son debut públic, en el Palau de la Música Catalana, el diumenge 25 de febrer, amb un èxit extraordinari. Quatre dies abans tingueren la galanteria de dedicar a l'ORFEÓ CATALÀ les primícies de llur treball, i a dit efecte 'ns oferiren un programa selectíssim, constituït per les següents obres: *Quartet en sol*, òp. 54, n.º 1, de Haydn; *Quartet en la menor*, òp. 132, de Beethoven; i *Quartet en re menor (La Mort i la Noia)*, de Schubert.

Si tenim en compte que 'l programa de la sessió anunciada en el Palau era totalment distint del que acabem de transcriure, comprendrem desseguida que no 's tracta pas d'un quartet improvisat, sinó d'un agropament solidament constituït, que compta ja amb un repertori important assajat a consciència. I, efectivament, se 'ns digué que així era, puix desde llarg temps venien els referits quartetistes treballant a l'ombra per fer en son dia una presentació digna.

El fruit de llur treball pot ben bé, doncs, qualificar-se d'esplendïd per la seva maduresa, puix deixà l'auditori d'aquesta sessió plenament satisfet, havent-se elogiat en gran manera les condicions notabilíssimes en que 's mostrava 'l nou Quartet, tant per l'homogenitat del conjunt com pels mèrits individuals dels seus components.

Així, podem dir que 'l bell èxit de la sessió que ressenyem fou una anticipació del triomf que havia de coronar la presentació pública del Quartet el diumenge següent.

Al felicitar els novells concertistes, tot-hom se felicitava mutuament per l'oportuna aparició del Quartet Renaixement, que tant belles i interessants sessions ens promet.

L'ORFEO CATALA, a l'acollir-lo en son casal, li augura també glorioses jornades si, inspirant-se sempre en els més purs ideals, no desmaia en sa carrera.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — *Quartet Renaixement.* — Els que no havien assistit a la sessió íntima que dit Quartet dedicà a l'ORFEO CATALA, se trobaren agradament sorpresos davant dels ardits instrumentistes que'l componen, que són, com ja hem dit abans, els Srs. Toldrà (violí primer), Recasens (violí segon), Sánchez (viola) i Planàs (violoncel). La perfecció amb que realitzaren el programa d'aquest dia (25 de febrer) fou cosa rara si tenim en compte la dificultat del genre i la llarga preparació, además, que'l seu estudi demana.

Ens plau, doncs, fer constar l'extraordinari exit que alcançà en el Palau de la Musica Catalana el Quartet Renaixement, el qual, en el desempeny dels *Quartets* de Haydn (òp. 76, n.º 3), Beethoven (òp. 59, n.º 3) i César Franck (en *re*), ens revelà un equilibri de força, una fusió de sò i una unitat d'estil que presten al novell conjunt una autoritat per tot-hom regoneguda i ensalçada. I, encara, per sobre d'aquelles qualitats, resplendeix una tal comprensió de les obres que'l Quartet executa, que no hem pas sabut trobar-la tant cabal moltes vegades, en musics més bregats. L'esperitositat de Haydn, l'humanisme de Beethoven i la profunditat de Franck foren traduïdes amb tal sinceritat d'expressió i amb tal justesa de sentiment, que a tota la sala aconseguiren emocionar.

Bé prou se manifestà aquesta general apreciació en els forts aplaudiments que acolliren el final de cada temps, i d'una manera més especial la terminació de cada una de les referides obres.

No vol pas suposar, això, que's tracti d'una obra totalment perfeta. El Quartet està en sos començaments, però la simpatia que ha despertat es palesa prova de sos merits positius.

En aquesta terra, on tant belles empreses comencen sense arribar quasi mai a terme, puguin els joves professors que integren el Quartet Renaixement vanagloriar-se, un dia, de mostrar completa i ben consolidada l'obra que amb tant d'amor, consciència i fe han començat per a bé de l'art i honra de la patria! — S.

Real Sociedad Filarmónica Cordobesa. — Aquesta corporació musical, que durant els dies de Carnestoltes fou hoste de la nostra ciutat, se presentà al public en els dos concerts que'ls dies 16 i 17 de febrer donà en el Palau de la Musica Catalana.

Una certa curiositat despertà entre 'l nostre public la simpatica estudiantina cordobesa, composta, per cert, d'elements instrumentals ben atractius, car junt amb la banda de guitarres i bandurries figuren violins, violes, violoncelles, saxofon, oboé, flautes i piano, i, ademés, un nutrit chor; elements, tots, que responen amb força disciplina a les indicacions del director Sr. Molina Leon.

De les obres executades, les que aconseguiren majors aplaudiments foren les de caracter andalús, no tant sols per tenir major interès per al nostre públic, sinó també perquè 'ls executants demostraren sentir-les més. No obstant, cal fer menció, per les filigranes d'execució que hi saberen fer, dels ballables de l'òpera *La Gioconda*, per cert erichats de dificultats. El public, apreciand el valor de tant delicat treball, premià amb una bona ovació l'estudiantina, repetint-la al final de la *Sardana* de l'òpera *Garin*, de Bretón, i al de *La Maquinista*, d'en Clavé, que 'l chor cantà amb gran delit.

Completaven els programes altres obres, de Lucena, Molina Leon, Adam, Rücker, Suppé, Vives, Delibes i Barrera, que foren també molt aplaudides; i un caracteristic ball de panderetes, que fou una interessant i curiosa mostra del folk-lore andalús.

Durant l'estada a Barcelona, la Filarmonica Cordobesa 's féu sentir en diferents llocs, despedint-se en el concert que donà a Belles Arts. — F.

SALA GRANADOS. — El dia 4 de febrer tingué lloc l'inauguració oficial de la ben joliva Sala de concerts que 'l Dr. Andreu acaba de bastir, a l'Avinguda del Tibidabo, per a l'Enric Granados. Fou aquest, ja no cal dir-ho, qui inaugurà la Sala. Executà belles pagines de J. S. Bach, Mozart, Beethoven, Chopin, Schumann, Schubert i Wagner-Liszt. Arreu estigué, com sempre, a gran alçaria, el personal artista. Però on estigué inimitable al nostre entendre, fou, sobre tot, en l'execució de les *Goyescas*. Es impossible, en efecte, absolutament impossible, que ningú pugui jamai executar aquesta musica (i lo mateix direm de les *Dances* del propi Enric Granados) com sab executar-la 'l seu feliç autor. Gràcia, *esprit*, color, res falta, en veritat, en la personalissima interpretació que en Granados imprimeix sempre a les seves obres. Ja no cal dir, doncs, que 'l public, infinidament select, que escoltava an en Granados, li dedicà durant tota la tarda, i especialment després de l'execució de les seves obres, les més xardoroses manifestacions d'entusiasme. ¿Es necessari afegir que tot lo demés del programa ho desgranà, en Granados, amb aquella claredat, aquell ritme, aquella *sonoritat* i aquella fina elegancia, en fi (tant plena de melangia), que tots li coneixem prou? — X.

ESCOLA MUNICIPAL DE MUSICA. — Novament ens cal parlar de la nostra primera institució d'ensenyança musical i dels notables deixebles que 'n surten. Es, aquesta vegada, amb motiu de les oposicions darrerament celebrades, corresponents a les classes superiors de solfeig i teoria de la musica; piano, violí i violoncel.

Potser en cap altre any havien despertat tant d'interès els exercicis d'oposició al premi que per a cada especialitat concedeix l'Ajuntament; degut això, creiem, aquesta vegada, al nombre excepcional d'opositors i a les qualitats d'alguns d'ells, per cert ben valuoses.

Cal fer constar, primerament, que, malgrat l'extensió i l'importancia del programa exigit per a

cada exercici, tots els alumnes aspirants al premi 'ls realitzaren amb gran desembraç demostrant estar plenament possessionats dels llurs estudis. Els primers exercicis celebrats foren els de solfeig, emportant-sen el premi, després de brillant examen, el Sr. Rafel Gálvez.

Seguí an aquesta primera prova la corresponent a la classe de piano, de la qual se presentaren cinc senyoretetes alumnes. L'obra de concurs fou una *Balada*, de Chopin, que obtingué per part de les executants una exquisida interpretació. No obstant, per la seva major perfecció i per l'intensitat de força, que donà a l'interpretació major virilitat, s'endugué 'l premi la Srta. Casas.

El Sr. Nadal, únic que 's presentà de la classe d'homes, s'endugué 'l premi per la brillant execució del *Carnaval* de Schumann.

Empenyada fou la lluita per a la consecució del premi de la classe de violí. Cinc foren els opositors, cada un veritable artista, i ben possessionat dels elements que exigeix una seriosa interpretació.

L'obra de prova fou el *Concert en re menor* de Max-Bruch, intrincada peça on l'autor se complau en abocar tota mena de dificultats. Tant aquestes com les d'expressió i matiç foren esplendidament sortejades per tots els executants; més l'Eduard Toldrà, les superà amb sa desinvoltura i seguretat admirables, que donaren al conjunt de l'obra una major gràcia i equilibri.

El Jurat concedí 'l premi an aquest darrer artista, a qui augurem un brillant esdevenidor.

I pocs dies després vingueren les darreres oposicions, corresponents a les classes de violoncel, que foren tant o més empenyades que les suara ressenyades.

Malgrat esser més pocs els opositors, l'interès d'aquests exercicis fou major que 'ls dels anteriors, per la circumstància ben especial de tractar-se de tres artistes de facultats força iguals. An això s'unia, ademés, el desig de conèixer el *Concert* de Dvorak, del qual tenia 'l public immillorables referències. Efectivament, l'obra es ben formosa, de factura moderna i d'un pregon expressivisme que captiva seguidament.

Ben costosa tingué d'esser la feina del Jurat per adjudicar el premi, car la bondat de les tres interpretacions dels Srs. Gálvez, Ricart i Planas era força nivellada: els tres temperaments matisaren l'obra segons el llur particular sentir, no desmereixent (cal dir-ho) l'un de l'altre, puix el *Concerto*, pel seu caracter emotiu i per sa factura moderna, es camp vast i ben a propòsit per llançar-s'hi l'artista, expressant-hi totes les modalitats sensibles.

No obstant (i en aquests casos es l'única solució), el Tribunal se fixà en l'executant que demostrà major serenitat i, per tant, més desinvoltura; corresponent el premi, per aquesta raó, al Sr. Bernardí Gálvez.

Rebin tots plegats les nostres felicitacions, i junt amb ells el mestre Nicolau, com a director de l'Escola, i els mestres que, mercès al llur talent, tant alt posen arreu el nom de la nostra primera institució d'ensenyança musical. — I. F.

ACADEMIA AINAUD. — Organitzat per aquesta Acadèmia musical, tingué lloc, el dia 11 dels corrents, en la Sala Granados, un concert presentació dels més aventatjats deixebles que segueixen llurs estudis musicals en aqueix acreditat establiment d'educació artística.

Amb tal motiu se compongué 'l programa de manera que en conjunt i per separat poguessin lluir llurs facultats els deixebles, els quals executaren, sots la batuta del director de l'Academia, D. Enric Ainaud, el *Concert Brandenburgues en sol*, n.º 3, que, per cert, obtingué, malgrat tractar-se d'una orquestra de deixebles, una ben delicada execució.

El public, ben nombrós i distingit, que omplia la bonica Sala, aplaudí de bon grat i amb entusiasme 'ls executants i el seu professor i director, Sr. Ainaud.

En la primera part del programa tinguérem ocasió d'admirar, i aplaudir força també (i amb nosaltres el public), els quatre artistes interpretadors de la *Sonata* de Haendel, per a dos violins, violoncel i piano, Srs. V. Vellsolà, F. Vives, F. Pérez i C. Biada, aventatjats alumnes de les classes superiors dels referits instruments.

A la professora de cant de l'Academia, Srta. Chesselet, fou encarregada l'interpetació dels tres formosos *lieder* següents: *Au bord de l'eau*, de Fauré; *Chrysanthemes*, de Ropartz; i *Chanson triste*, de Duparc; que figuraven en la segona part del programa, i els quals foren dits amb gran expressió per l'esmentada cantatriu.

Completaren la sessió les obres següents, per a orquestra de corda: *Siciliana*, de Boccherini; *Aria*, de Bach; *Minuet*, de Gluck; *Ultima primavera*, de Grieg; i *Dança hongaresa*, de Brahms; que dirigí amb gran encert el Sr. Ainaud.

En resum, una ben interessant i educativa sessió musical. — F.

SANT SADURNI D'ANOIA

Poques vegades, en una població rural de l'importancia de la vila de Sant Sadurní d'Anoia, se fa patent l'entusiasme extraordinari que allí 's manifesta per l'art musical. Es ja de tot-hom conegut que en aquella vila, desde fa molts anys, existeixen dugues orquestres que s'han fet sentir per totes les encontrades de la nostra terra; però això no ha sigut prou, i no fa gaire temps que un nucli d'aficionats a la música 's constituí en agrupació formant una Associació Musical, l'objecte de la qual era donar un concert mensualment en cada una de les diferents societats recreatives que hi ha a la vila.

L'exit d'aquella Associació, nascuda a l'escalf d'uns quants entusiastes, fou superior al que jamai haurien aquells pogut creure, fins a l'extrem de que 's pensà que una institució tant formosa i educadora no havia d'hostetjar-se a casa d'altri, sinó tenir local propi, on se poguessin donar amb totes les facilitats possibles els concerts de musica selecte a que 'ns té acostumats.

Aquesta bella idea ha tingut, per fi, un brillant coronament; i avui, mercès a la desinteressada favor de D. Josep Ferrer-Vidal, de la propietaria del Casal, senyora viuda de Romeu, i d'altres elements protectors, no trigarà a inaugurar-se un local que reunirà immillorables condicions a l'objecte. Aquest es el que abans ocupava 'l Centre Català, reformat tot de bell nou.

L'acte inaugural tindrà lloc dintre breu termini, i en ell se celebrarà a l'ensems el centenari de la fundació de l'Orquestra Escolans, el nom de la qual es ja una garantia d'exit.

L'acció de l'Associació Musical no 's reduirà solament als concerts, sinó que s'hi establiran cursos gratuïts de solfeig i música per als socis.

La Junta de la nova Associació ha quedat formada de la següent manera : *president*, D. Josep Gras; *tresorer*, J. Joan Bosch; *secretari*, D. Ramon Font; *vocals* : D. Ildefons Solà, D. Agustí Bosch, D. Ferran Trulls i D. Antoni Torelló.

Mereixen tota mena d'aplaudiments quants han contribuït a l'esplendida realització d'aquesta obra, que honra la vila de Sant Sadurní. — C.

Notes bibliographiques

WANDA LANDOWSKA : *Les allemands et la musique française au XVIIIe siècle*. — Paris : Extrait du «*Mercure de France*».

Se tracta d'un tiratge a part, elegantment imprès, d'un treball publicat darrerament per la Sra. Wanda Landowska en el *Mercure de France*. La Sra. Landowska ha tingut la bona pensada de reunir, en el susdit treball, quelcom de lo que l'opinió alemanya formulà en son temps respecte a la música francesa. I es ben curiós llegir, reunides, les opinions de Rousseau, per exemple, sobre la música francesa (i ja sabem tots que no hi creia pas), i les de Mattheson i les de Quantz. «Els francesos no tenen música, — escrivia *Jean-Jacques* — i no poden tenir-ne. I, si jamai ne tenen, — afegia — serà encara pitjor per a ells!» Mattheson (el conegut músic i escriptor hamburguès) escrigué, en canvi : «Els italians poden alabar-se tant com vulguin de les llurs veus i de les arts llurs; però que provin d'escriure una veritable obertura francesa, i que l'escriguin en son ver estil.» Digué també : «Es necessari confessar que en la música instrumental, i principalment en la choral o en les dances, els francesos són imitats per tot-hom, però són inimitables.» Rousseau escrigué, encara, que «El cant francès no es sinó un lladruc continu, insuportable a tot oït no advertit». Escrigué també que no 's trobarien pas quatre instrumentistes, a França, capaços de saber fer la diferencia entre *piano* i *dolce*. Mattheson no 'u pensa pas així, perquè escrigué que l'execució dels francesos es *admirable*. Aquest, en fi, com també Quantz i Marburg, troben els instrumentistes francesos preferibles a tots els demés. Però l'idea de la Sra. Wanda Landowska no ha pas sigut, al escriure 'l treball que 'ns ocupa, de reunir solament algunes opinions alemanyes per oposar-les a d'altres franceses i satisfer així la curiositat del llegidor : lo que ha volgut recordar, sobre tot, l'exquisida clavicembalista (que es també, ademés, una molt notable i molt *spirituelle* escriptora), es lo que pensaven els músics alemanys de la XVIII.^a centuria respecte de la música francesa, i respecte, sobre tot, de les tendències (la francesa i l'italiana) que, com es sabut, separaven aleshores els artistes francesos. La Sra. Landowska recorda també, força oportunament, que, durant el segle XVIII (aquell XVIIIe segle que tant atrau, com també

es sabut, a la Sra. Landowska), ningú, ni 'ls mateixos alemanys, creia *encara* en la música alemanya. Bé es veritat que 'ls alemanys no podien oposar, an els noms gloriosos dels músics francesos o italians, sinó 'ls noms (com qui no diu res!), de Froberger, Buxtehude, Bachelbel, Mattheson, Telemann, Haendel i tots els Bach! «Però 'ls alemanys eren tant modestos, — escriu la Sra. Wanda Landowska — que no havien arribat ni a regoneixen-s un estil individual. Els italians i els francesos, deien ells, són els únics que posseeixen llurs músiques originals, i la nostra no és sinó una barreja d'ambdues.»

El tema escollit per la Sra. Landowska en el treball que 'ns ocupa, és, com queda vist, interessant. Com no ha d'interessar-nos, en efecte, tot lo que 's refereixi a l'art i als artistes francesos del XVIIIe segle, i tot lo que despertí, además, en tots nosaltres, el record d'aquelles polemiques, mil voltes famoses, en les quals tant s'escrigué, en vers o en prosa, en favor dels francesos els uns, i contra 'ls italians; i en favor dels italians els altres, i contra 'ls francesos?

Ja no cal dir, en fi, que aquest darrer treball de la Sra. Landowska està escrit, com tot lo seu, amb aquell estil clar, precís, *alerte*, que tots li coneixem, i que la seva documentació, força abundosa, és arreu ben segura. — F. LL.

GASTON KNOSP : *Six mélodies* per a cant i piano. — (Schott frères, editors. Brusseles).

El reputat musicòleg belga M. G. Knosp, a qui coneixen prou els nostres llegidors per haver prè part en la qüestió entaulada en aquestes mateixes pàgines, l'estiu passat, entorn de Chopin, pel nostre amic Sr. Lliurat, és també un compositor distingidíssim, com ho prova palesament el formós recull de melodies que s'ha dignat enviar-nos.

En nombre de sis, sorprenen aquestes melodies per llur forta originalitat, que revela en l'autor un temperament artístic de primer ordre. Els temes són ben variats; evocant, algunes de les melodies dites, com les intitulades *Ballette*, *Rondel* i *Chanson roumaine*, el record de l'antigor amb llurs modalitats arcaiques i amb llurs girs melòdics plens de caràcter, que impregnen aquestes fines pàgines, ben xamoses i gentils, d'una simplicitat captivadora. Altres, com la *Chanson* de Maeterlinck i *Les Roses de Saadi*, són d'un sentiment exquisit, oferint delicades troballes, tant en els ritmes com en l'harmonia, d'una ardidesa, aquesta, que no desment l'època. Per fi, *La Cloche fêlée*, de Baudelaire, que clou el recull, és d'un dramatismes vigorós, traduint admirablement la fonda tristesa del quadre.

Totes elles, en resum, són d'un gran refinament artístic i revelen un estil dels més personals, que 's manifesta en un ambient serè d'alta poesia i musicalitat.

Rebi l'autor la nostra més sincera felicitació pel goig que 'ns ha proporcionat la lectura de tant originals melodies. — S.

VICENTE RIPOLLÉS, Pbro. : *In Nativitate Domini Nostri Jesu Christi*. Dos motets per a Nadal a dues veus iguals, amb acompanyament d'orgue o armonium.

N.º 1. *Hodie Christus est.*

N.º 2. *Hodie nobis de coelo pax vera descendit.* — (Sociedad Anónima Casa Dotesio. Valencia.)

Son dues pàgines plenes d'unció i de caràcter, recomanables tant per la llur inspiració i delicat

sentiment com per llur desenrotllament magistral. Escrites dintre l'estil imitatiu dels grans mestres de polifonia vocal, es un treball que honra molt son autor, professor de cant gregorià de l'Universitat Pontificia de València, i al qual se deuen ja altres composicions notabilíssimes dintre 'l genre religiós. Que sigui en hora bona.

— *O sacrum convivium*. Motet a quatre veus, amb acompanyament d'orgue (*ad libitum*).

— *Trisagio á la Santísima Trinidad*, a tres veus i chor popular gregorià, amb acompanyament d'orgue. — (Sociedad Anónima Casa Dotesio. València.)

Les mateixes qualitats que acabem d'assenyalar en les obres anteriors se troben reunides en aquestes del propi autor, que hem rebut més tard.

El motet al Santíssim Sagrament *O sacrum convivium*, pàgina notabilíssima d'una gran puresa d'escriptura, s'executà en el Congrés de Musica Religiosa de Sevilla, en 1908, i en el XXII.* Congrés Eucaristic de Madrid, en 1911; en les quals ocasions fou prou elogiat pels intel·ligents que l'oïren.

En quant al *Trisagi*, cal alabar la seva original presentació. El cant gregorià, alternant amb el figurat a tres veus, causa 'l millor efecte, realçant més aquest, encara, la part d'orgue, ben entesa en la manera d'acompanyar el fragment. — S.

N. OTAÑO, S. J. : *Cantantibus organis*. Motet en honor de Santa Cecília, verge, a quatre veus mixtes, amb orgue. — (Casa Erviti, San Sebastián.)

Es un bell motet, sobri, franc d'inspiració, i d'una factura correctíssima i d'esperit ben modern, que captiva ja desde 'ls primers compassos. El moviment de les veus, molt simpàtic per sa naturalitat, fa enllaçar aquelles en harmonies plenes i majestuosos que l'orgue cobreix amb sos acords vibrants. Es una obreta rodona i polida, del millor bon gust, que acredita a qui la firma, el reputat compositor i crític, a la vegada, que amb molt encert dirigeix la notable publicació de Bilbao *Música Sacro-Hispana*.

A. LOTTI : *Missa en do a tres veus mixtes* (contralt, tenor i baix). — (Edició Marcello Capra. S. T. E. N. Turin.)

Antoni Lotti (1667-1739), autor famós per la seva musica *da camera* i pels seus melodrames, se distingí també notablement en la musica religiosa, mereixent pels seus merits esser elegit mestre de la Capella Ducal de Sant Marc de Venècia, en 1736.

En Lotti podria dir-se que fou el darrer campió de l'auria epoca del contrapunt clàssic. Però, dintre la vestidura del més pur classicisme, hi alena un esperit fort i bell, ple d'expressivisme.

La referida *Missa* a tres veus, transcripta en notació moderna per Thermignon conforme a l'original existent a l'Arxiu de la Basilica de Sant Marc, es un exemple rar de claredat i d'expressió en la seva sorprenent senzillesa. L'autor no deixa apenes mai la tonalitat inicial; però l'harmonia sempre es interessant, i les parts melòdiques se mouen amb una gràcia i una naturalitat força notables, prestant a l'obra un sagell alegre i juvenivol que fa son principal encís.

Com que sa execució no ofereix grans dificultats, creiem que la *Missa* de Lotti farà un bon servei a les capelles que no compten amb elements de gran força.

PR. TORQUATUS TASSI, S. S.: *Credo «de Angelis»* (Edició vaticana), alternat amb chor a dugues veus iguals, amb acompanyament d'orgue. — (Marcello Capra. Turin.)

Curiós treball fet per mà experta en el tractament de veus, que farà lluir, segurament, a tota capella de música que 'l posi en pràctica. No hi ha dubte, además que l'efecte dels dos chors (capella i poble) alternant ha d'esser bell i emocionant, com ja 's pogué comprovar amb la *Missa* de Mn. Romeu, escrita per al Centenari de Balma baix igual sistema.

La part original aprofita bastants girs i frases senceres del cant gregorià, lo qual dóna al conjunt força caracter i unitat.

Noves

DOS MUSICS CATALANS COL·LABORADORS DE LA CASA BREITKOPF & HÄRTEL. —

Després d'haver encomanat an el mestre Pedrell la magna edició de les obres de Victoria, el darrer volum de la qual està proxima a terminar-se, veus-aquí que la famosa casa editorial de Leipzig acaba de posar a la venda una edició nova de les obres per a violi i piano d'Henri Vieuxtemps, revisades i triades per altre dels nostres musics més eminents, el celebrat violinista compositor Joan Manén.

L'intervenció d'aquests dos paisans nostres en les magnífiques edicions de la casa Breitkopf & Härtel, escampades per tot el món, ens omple de satisfacció, perquè demostrarà arreu l'alta estima que mereix la mentalitat catalana en aquell centre de cultura de la forta Alemanya.

...

APROPOSIT DEL MESTRE MANÉN. — L'infatigable music català, com a virtuós i com a compositor, no cessa en sos treballs, i en les revistes estrangeres tot sovint se parla d'ell amb els conceptes més falaguers per a un artista.

Recent encara l'exit que obtingué a Wiesbaden el seu *Concerto grosso* per a orquestra, piano i dos violins, títulat *Juventus*, i que tota la crítica alabà amb la més rara unanimitat, la premsa de Leipzig ens anuncia ja que l'intendent d'aquell Gran Teatre ha acceptat, per a esser executada la nova òpera d'en Manén, el títol de la qual, *Camí del Sol*, anunciarem en nostra REVISTA alguns mesos enrera. Es probable que la seva estrena tingui efecte a darreries d'aquest any o primeries del que ve.

Darrerament ha obtingut també l'excel·lent violinista català un clamorós exit a Viena, on ha donat alguns concerts, havent sigut aclamat amb gran entusiasme al final del que se celebrà en el Conservatori.

Molts dels admiradors que aquí compta en Manén li han pregat que vingui a Barcelona abans de finir la present temporada, a l'objecte de poder-lo aplaudir de nou i fruir una vegada més amb son art meravellós.

...

LA DARRERA «TOURNÉE» PERELLÓ-VIVES. — Aquests dos joves, que en la plana major dels nostres concertistes ocupen, de temps, preferent lloc, acaben de realitzar per Espanya una brillantíssima *tournee*, on han pogut fer valer de nou llurs merits excepcionals, regoneguts arreu amb el més unaním criteri. La premsa de Madrid, Valencia, San Sebastián, La Coruña, Lugo, Logroño, Pamplona i Reus ha dedicat als nostres païsans frases d'elogi on se trasllueix l'excel·lent impressió que causaren als públics respectius d'aquelles ciutats.

Aimants com qui més de les nostres glories, ens es grat fer-nos ressò dels èxits que arreu acompanyen les manifestacions d'art català; èxits que la premsa de fóra casa fa constar amb plena independència, com ho comproven els paràgrafs que a continuació copiem.

La Voz de Guipúzcoa, que's publica a San Sebastián, s'expressa en els termes següents:

«Dos artistas españoles, jóvenes y entusiastas, se presentaron ayer ante la selecta concurrencia que en la elegante sala de Bellas Artes hubo de congregarse para escucharles; y bien puede afirmarse que el éxito por ambos obtenido fué muy halagüeño; hasta el punto de que no es aventurado suponer que la «tournee» Vives-Perelló ha de significar para tan estimados concertistas una serie de ovaciones análogas á las que ayer hubimos de tributarles en justa correspondencia á su muy estimable y artística labor.

Tanto el pianista señor Vives como el violinista señor Perelló demostraron, en cuantas obras les escuchamos, estar dotados de muy recomendable temperamento y exquisita educación artística. Y si á ello se añade que ambos poseen sólido y perfecto mecanismo bien puede afirmarse que su labor artística, tanto personal como de conjunto, es de las que se juzgan con verdadera complacencia por parte de quienes tienen el buen gusto de acudir á esta clase de musicales audiciones.»

Dóna, seguidament, compte de l'execució del programa, assenyalant d'una manera especial la perfeta interpretació que donaren els nostres artistes a la *Sonata en la* de Beethoven, i acaba de la següent manera la crítica del referit concert:

«Fué, pues, impresión unánime de cuantos asistimos al concierto celebrado ayer en Bellas Artes, que ambos recomendables artistas son de los que siguiendo el entusiasta y brillante camino emprendido han de llegar á ocupar preeminente lugar entre los concertistas españoles que actualmente luchan con loable denuedo por elevar el nombre artístico de nuestra nación dentro del mundo musical.

U. T.»

Las Provincias, de Valencia, firmant el reputat crític musical Sr. López Chavarri, s'expressa amb no menor entusiasme, mereixent transcriure's els principals paràgrafs de l'article, que diuen així:

«Perelló es un violinista de muy positivos méritos; sensitivo, elegante en la dicción, clarísimo en el fraseo; su violín suena con suma belleza de emoción y con exquisita calidad de sonido.

Huye de los «efectismos» fáciles y tiene una cualidad de equilibrio... luminoso en la alegría, que es muy personal del artista. No resulta «Tziganes» y, sin embargo, su alegre interpretación es contagiosa, pero noble y seria. La sonata en «fa» («La Primavera»), de Beethoven, resultó una delicia. Lo mismo diremos de la Romanza de Svendsen, del Minuetto de Mozart (un prodigio de dicción), «En bateau», de Debussy, y la Mazurca de Wieniawski; esta última la ejecutó con una brillantez admirable. La Sonata de Grieg la recitó á maravilla, y sus dificultades no aparecían ante el auditorio, quien sólo podía ver la poesía de la obra y su delicada interpretación.

El pianista señor Vives resulta, asimismo, un admirable intérprete al piano. Su juventud estu- diosa y sincera, no hacen de él ciertamente un pedante, sino un artista inspirado y digno. Se acerca a Beethoven con afecto y suavidad... para que Beethoven le sonría; ¡y no da esa versión asustadiza con que otros piensan interpretar al maestro!

Su interpretación es «coloreada» con matices que obtiene, gracias á su excelente pulsación y á su juego de pedales bien sentido. No hace tampoco del piano un campo de gimnástica... antirrítmica, sino un ser que vive en su propia vida. Y este deseo de penetrar en lo íntimo de la obra por amor de la obra misma, y no por el virtuosismo para «épater les bourgeois», es lo que mejor define el notable instinto de los dos jóvenes artistas.»

Endreçem als nostres paisans la més coral enhorabona pels elogis a que s'han fet acreeadors en la llur darrera *tournée*.

...

L'EUGELBERT HUMPERDINCK. — Llegim amb goig que la salut del celebrat autor de *Hänsel i Gretel*, que havia sigut ben delicada durant tots aquests darrers temps, es ja força més bona. Se creu que prompte podrà fins traslladar-se al Mig-dia a fi d'acabar-se de restablir.

...

UN BUST D'EN BRUCKNER. — Acaba d'inaugurar-se, a l'Universitat de Viena, un bust de l'Antoni Bruckner. Aquest fou professor d'armonia y de contrapunt d'aquella Universitat.

AVISOS. — Havent-se reimprès el número 2 d'aquesta «Revista», corresponent al mes de febrer de l'any 1904, posem a la venda la col·lecció completa dels vuit anys publicats, que pot adquirir-se al mateix preu de subscripció.

—Per relligar el vuitè volum de la «Revista Musical Catalana» s'han confec- cionat unes artístiques tapes, que podran adquirir-se, al preu de 2 ptes., a la Llibreria «L'Avenç», Rambla de Catalunya, 24. A la mateixa llibreria enqua- dernaran els volums al preu de 3 ptes. cada un (compreses les tapes).

Societat anonima Casa Dotésio

113, Porta de l'Angel :: BARCELONA :: Rambla Sant Josep, 29

MUSICA : PIANOS : INSTRUMENTS

Cases a BILBAO, MADRID, VALENCIA, SANTANDER, PARÍS

Editors d'obres de PEDRELL, ALBENIZ, MORERA, NICOLAU, GRANADOS, MALATS, etc.

Representants dels PIANOS ERARD, els millors del món; ARMONIUMS CHRISTOPHE ET ETIENNE

J. SANCHO CONDIS

« Escuela de Dobles Notas » i son « Auxiliar »

per a Piano

PREUS: { *Escuela de Dobles Notas*. Llibre complet, **12 pessetes**.
Separadament, en tres quaderns, **5 pessetes** cada quadern.
Auxiliar, **3 pessetes**.

Obres recomenades pels mestres Vidiella, Granados, Malats, Pellicer, Costa i Nogueras, Canals, Rodríguez Alcántara, etc.

Se ven en tots els magatzems de musica i a casa del seu editor, J. Sancho Condis, Rambla de les Flors, 4, 2.^{on} - BARCELONA.

CANÇONER SELECTE

VOLUM IV

FAURÉ

Traducció i publicació de JOAQUIM PENA

Un volum relligat de 100 planes amb **25 CANÇONS**

Text català i castellà **10 PESSETES**

Se ven a les Llibreries, magatzems de musica i a l'« Orfeó Català »